

[Skjerbæk.]

i en strafbar Krænkelser af en anden Person, hans Fred eller Ære, saa knytter man nu Ansvaret til alle skadegørende Handlinger, selv om der ikke er noget Strafansvar forbundet med dem, naar de efter almindelige Erstatningsregler kan medføre Erstatningsansvar. Dette er i Virkeligheden en meget stor Udvidelse, fordi man fra Opregning af en Række Handlinger, som krænker ganske bestemte Retsgoder, kommer over i en Beskrivelse, som omfatter et meget stort Omraade.

Naar jeg er betænkelig ved denne Udvidelse, saa skyldes det, at der i Lovforslaget, i øvrigt i Lighed med, hvad der staar i Ikrafttrædelsesloven, gives Erstatning ikke blot for mulige økonomiske Tab og Forstyrrelse af Stilling og Forhold eller Ulempe, men ogsaa for den ved Handlingen forvoldte Lidelse, Tort, Lyde og Vansir, og der er der fra Professor Ussings Side fremsat en Række Indvendinger imod den foreslaaede Regel, som jeg gerne vil sige et Par Ord om.

Det er navnlig i Spørgsmaalet om, hvor langt man kan komme med en Række Krav om Erstatning for Tort. Kan man gøre det f. Eks. i Tilfælde af Blokade eller Boykotning, ved Udelukkelse fra Foreninger, og gælder det i saa Fald baade faglige og selskabelige Foreninger? Kan man gøre det, hvis man uden Tilladelse benytter sig af en Persons Billede eller bruger et Slægtsnavn i et Teaterstykke eller fremkommer med en nedsættende Tiltale, som ikke er strafbar og som ikke forvolder økonomisk Skade, eller kan man gaa saa vidt som at sige, at det er en Tort, hvis en Person undlader at hilse paa en Kollega, eller hvis der i en Gaard indfinder sig Musikanter, eller hvis nogen paa Dril, eller hvad man vil sige, uden for en Mands Bopæl, som er udpræget Nazist, synger eller spiller „Internationale“? Dertil kommer, at Domstolene maa blive temmelig usikre over for dette, og man kan ikke se bort fra, at der ved Bedømmelsen af saadanne Forhold vil gøre sig en vis personlig Indstilling gældende i højere Grad, end man ellers er vant til det fra Domstolenes Side.

Naar man saa sammenholder dette med, at man nu indfører en Regel om Bod, saa bliver Spørgsmaalet, om man ikke

burde have nøjedes med i andet Stykke af Lovforslaget at tage den samme Kreds af Handlinger som Grundlag for at ikende disse Erstatninger for Ulemper: Tort, Lyde, Vansir o. s. v.

I øvrigt vil jeg med Hensyn til Stk. 3, som handler om Bod, sige, at jeg anser det for en Vinding ved Lovforslaget, at der nu staar, at man *kan* ikende Bod, ikke at man *skal* gøre det — det stod der nu for øvrigt heller ikke før —, men at der altsaa staar, at man kan ikende Bod, og at man yderligere har uddybet Forholdet derhen, at det udtrykkes saadan, at der navnlig paalægges Bod for Handlinger, over for hvilke Retsreglerne i øvrigt ikke giver fyldestgørende Værn. Her er i og for sig det centrale i Problemet Bod: Er der i vor Lovgivning en saadan Mangel, at vi har Brug for Bodsprincippet? Jeg har personlig Sympati for Princippet, naar vi blot ikke kommer for langt ud, men jeg maa samtidig sige, at der inden for det Parti, jeg tilhører, er andre, som har en anden Mening, ogsaa blandt de Jurister, der findes inden for Det konservative Folkeparti.

Jeg kan ganske tiltræde, at man har gjort Bod til en personlig Ydelse, at man ikke kan gøre et saadant rent personligt Krav gældende over for en Organisation, et Selskab eller en anden kollektiv Forening. Man kan med andre Ord kun kræve Bod af den, der direkte selv har foretaget den utilbørlige Handling, eller naar der kan siges at være et saadant Medarbejde, at man kan tale om en Slags Delagtighed i Handlingen.

Jeg kan ligeledes tiltræde, at man har formet Regelen saadan, at der ikke bliver nogen Mulighed for at gøre en Arbejdsgiver ansvarlig for den Handling, hans Arbejdere har foretaget, medmindre der kan tales om en Medskyld for ham selv. Der er jo i Presseloven givet en Regel af en anden Art, men den skal jeg ikke komme ind paa, den har vel sin egen Forklaring, man er nødt til at have den paa det Omraade. Jeg tror, det er rigtigt, at man har formet Forslaget saaledes, at man her har opgivet Regelen.

Den ærede sidste Taler var inde paa det Forhold, som omhandles i det foreslaaede Stk. 5 om Muligheden for en særlig effektiv Inddrivelse af Erstatningsgodtgørelse eller Bod, naar Forbrydelsen er af en